

Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansv. redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3. Tallinn.

Utlandet:

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

Andreas Thaller — Nya Österrike.

Brev till Kustbon.

En tidningsnotis blir en tidningsnotis, som för det mesta går en förbi. Rätt mycket hade jag läst i Wienerpressen om jordbruksministern Andreas Thallers stora utvandringsprojekt till Sydamerika, men först när jag på ort och ställe mer ingående lärt känna de bedrövliga förhållandena i Tyrolen och på grund av ett snöskred i Brennerpasset kommit att åhöra ett föredrag av den tyrolske folkledaren i Innsbruck fick jag ett klart medvetande om det blodiga allvar, som ligger bakom det uppseendeväckande företaget.

Thaller är en genuin tyrolsk storbonde av imponerande yttre och inre mått. Hans höga panna, djupa, lugna, kloka ögon, det patriarkaliska helskägget inge genast ett starkt förtroende till mannens vederhäftighet och oegen nytta. Hans mäktiga, tyrolskt sjungande profetstämman har en underbar förmåga att övertyga även främlingen, och man förstår, att han nog ej kommer att svika som sitt folks Aron.

Ingen, som blott någorlunda studerat fredens stympade Österrike, såsom det i dag ter sig, kan tvivla på att landet aldrig kan lyfta sig ur allehanda kriser, i vilka det befinner sig. Utvandring måste utan tvivel tillgripas i stor skala, men det nya och storstilade i Thallers idé är den fasta byggnad av säkrande former han fört upp för sitt företag. Den österrikiska staten ställer ett självhjälpslån om 2 mill. skilling till förfogande på lätta villkor, och

Thaller har förflutna sommar redan besett de höglandstrakter i Bolivia, som komma i fråga samt avslutat större delen av nödvändiga förhandlingar om mark och understöd, som räcker till för utvidgningar— för förslagsvis 30.000 män under en lång framtid. Åttatusen anmälningar har han redan fått från sina tyrolare, men som princip gäller, att bönder som måste sälja sina gårdar ej få medfölja utan blott yngre söner och andra, som eljest ha föga utsikt att förvärva egna jordbruk. Redan i vår hoppas Thaller få ge sig iväg med något dussin deltagare som förtrupp för att i detalj fullfölja underhandlingarna, företaga planeringar m. m. Till hösten, Sydamerikas vår, följer nästa grupp om något hundratal, som skall bygga provisoriska bostäder, företaga röjningar och sådant som behövs för första årets skörd. Övriga deltagare komma sedan etappvis under de närmaste två åren. Det är meningen att medtaga nödiga yrkesarbetare, för att så fort som möjligt bygga upp en industri för de egna behoven. Sträng gallring, stark sammanhållning komma kolonien att få karaktären av ett Nya Österrike, där hemlandets sedvänjor och livsformer skola omplanteras i gynnsammare jordmän.

Under de senare åren ha många tusen österrikare utvandrat individuellt för att i sorgligt många fall gå under till följd av obekant skap med landet, otillräckliga medel och svårigheten att skydda sig mot otillbörlig exploatering. Några tusen människor under stark och klok ledning ha helt andra chanser att hävda sig mot natur och överhet i det nya landet, på

samma gång de vinna kraft och tillförsikt genom arbete i hemlandets miljö. Bolivias högland lär bjuda stora likheter med Tyrolen vad klimat och terräng beträffar.

Arbetstväng skall gälla för alla, men också arbetets frihet. Inga sociala restriktioner, men omsorgsfullt inrättat undervisningsväsen.

Thaller berättar, att han från flera håll fått mottaga bittra förebräelser, att han ej vänder sig åt inrikes kolonisation. Lugnt och stilla svarade han, att han vore tacksam för anvisning på en plats inom hemlandet, där en arbetsvillig, duglig och frisk man hade utsikt att slå sig fram till en tryggad existens med de dyra priser staten håller och så hindrad som jordbrukaren är genom den sociala lagstiftningen i våra dagars Österrike.

Det är sorgligt att duktigt folk skall behöva utvandra för svältens skull, men som utvandringen ej står att hindra, är det en oerhörd fördel att den kan äga rum under så gynnsamma villkor, som det här torde vara fallet. Att Österrike tycks ha det rent förtvivlat ställt, förstår man, då en så fosterländskt rotad, energisk och framgångsrik man som Thaller anser sig böra bringa sina landsmän det offret att övergiva sitt lugna liv i landets förvaltningstjänst för att vid närmare sextio år taga en så oerhörd börda på sina skuldror. Jag har talat med insiktsfulla män om Thaller och hans företag, och man blir övertygad om, att jordbruksministern, chefen för Tyrolens kulturella centralmyndighet, verkligen är den store, varmhjärtade folkledare, sin stams hövding och behjärtade patriot man håller honom för.

Troligen kommer om några år det Nya Österrike i Syd-Amerika att visa sig vara en god skola, hur man med försiktighet, klokhet och framsynthet skall ordna utvandningsproblemet för de folkgrupper här och var i världen, som anse sig ej kunna komma fram till en en plats i solen i hemlandet. Ibland begås det stora misstag därvidlag.

Carl Mothander

Ragusa i april 1931.

Birkas har erhållit ekonomisk hjälp från olika håll i Sverige.

Ungdomens röda kors vid Sigrid Rudebäcks flickskola i Göteborg har sänt oss 100 kronor. Landskronaavdelningen av Riksföreningen har anslagit 106: kronor och häromdagen kom 50:-kr. från Leksandsavdelningen. Axvallstraktens avdelning av jordbrukareungdomens förbund har anslagit 85:- kronor till premier åt mindre bemedlade manliga elever. Av dessa pennigar förbrukas 20 kr innevarande år. 10 ha tilldelats eleven Lars Lundström, Kärrslätt för visad stor plikttröhet i de praktiska arbetena. De övriga 10 komma att tilldelas någon i jordbruksundervisningen särdeles duglig elev. Premiemedlen ur denna fond skola nämligen enligt stadgarna tilldelas „en för jordbruk intresserad Birkas-elev, som har för avsikt att ägna sina krafter åt förbättrande av fädernejorden“.

Undertecknad har tacksamt emottagit kr. 100: — av en person, som ej önskar bli nämnd. Penningarna disponeras för S. O. V:s bibliotek i Reval kr. 70: — och för Nargö skolbibliotek kr. 30: —

M. Westerblom.

Första maj.

Första maj firas i huvudstaden på sedvanligt sätt med processioner av arbetarnas fackföreningar. Även skyddskåren och stadens garnison företaga var för sig en promenad genom staden.

Journalistförbundet höll på söndagen ordinarie årsmöte, varvid bland annat beslöts att ingå vänskapsfördrag även med de svenska och litauiska journalistorganisationerna.

Översvämningar.

Under den senaste veckan hem-söktes hela landet av svåra översvämningar, som förorsakades av

vårfloden. Nästan från alla delar av landet ingingo alarmerande uppgifter om, att vattnet stigit i alldeles oerhörd grad. Många broar över älvarna ha ryckts bort av vattnet, såväl järnvägsbroar som landsvägsbroar. Skadorna uppgå till svindlande belopp.

En svår järnvägsolycka inträffade senaste vecka nära Narva. Ett ryskt tåg, som var på väg till Ryssland med transitogods urspårade på grund av axelbrott hos en av vagnarna. Flera vagnar krossades i spillror och vägen blev uppriven på en sträcka av flera hundra meter. Även en del järngods förstördes. Järnvägens förlust stiger till c:a 10.000 kr. Lyckligtvis krävde olyckan intet människoliv.

Isbrytaren „Tasuja“ förlorade i Monsund sin propeller. „Tasuja“ som i Monsund gick upp en ränna i isen förlorad på tisdagen plötsligt sin propeller genom att axeln avbröts. Genast underrättades sjöfartsstyrelsen medels radiogram. Isbrytarna „Jaan Poska“ och „Jüri Vilms“ fingo omedelbart order att av gå till platsen och bogsera „Tasuja“ till Rohuküla, varifrån den senare föres till Reval för att upptagas i docka. Skeppsdykaren har hittat propellern på sjöbotten, och den kommer senare att bli upptagen.

Fem spritsmugglare i livsfara. På måndagskvällen observerades från Narva fyrton några män ute på havsisen, vilka kämpade för sina liv. Ett räddningskommando utsändes, och de nödställda bärgades. Den svaga havsisen var skuld till den livsfarliga situationen. Utom fem man funnos ännu två hästar, av vilka en räddades.

Av männen äro två från Port Kunda och tre från Viborg. De voro i färd med att smuggla sprit från en holme till Viborg, men observerades därvid av finska gränsbevakningen och beslöto fly direkt till Estland för att undgå att bli anhållna. Utanför Hungerburg var isen för svag och resenärerna tillsammans med sina fortskaffningsmedel hamnade i det våta.

Meddelande. Härmed meddelas, att vid Birkas folkhög-och jordbruksskola offentlig examen för elever, som genomgått detta års kurs, äger rum torsdagen den 7 maj.

Skolans rektor.

Från Riga meddelas, att holländska ångaren „Ablasserdam“ på utgående därifrån grundstött, Ångaren sitter hårt på grundet och kunde ej lossryckas av ett antal bogserbåtar. Fartygets läge anses vara kritiskt på grund av den starka strömmen, genom vars påtryckning stor fara för kantring föreligger. Olyckan förorsakades av tjockan.

Staden Vilno översvämmad. Från Warschau meddelas, att staden Vilno står under vattnet. Elektricitetsverken har avbrutit sin verksamhet och hela staden är utan belysning. 5 hus ha sammanstörtat och 8 personer ha drunknat samt 1550 äro husvilla.

Kyrkans bann upphävdes. Tidn. „Politika“ i Belgrad meddelar att biskop Benjamin återinvigt kyrkan i byn Barbarovo och upphävt bannet, som vilat över byn och des invånare i 50 år. I frågavärande by lystes i bann av bulgariska biskopen Sinnesic, vars fordon blivit bortstulet, när han en gång varit på genomresa där.

Forskningsresa till Grönland. Svenskarna ha för avsikt att innevarande år utsända en expedition till Grönland för att utföra meteorologiska forskning. Enligt förljudande skall färden företagas i flygmaskin.

Allvarsamma uppträden i Halmstad. De senaste dagarna ha allvarliga kravaller förekommit i Halmstad. På fredagsaftonen hölls ett möte med Halmstads fackliga centralorganisation, besökt av ungefär 2,000 personer. Sedan mötet upplösts, avtågade deltagarna under avsjungandet av internationalen mot staden. Härvid kom det till bråk utanför tidningen Hallands lokaler. Så gott som samtliga rutor i officinen krossades under det stenregn, för vilket det utsattes. Endast som genom ett under blev ingen av personalen skadad. Polisen gjorde gång på gång chock och lyckades så småningom rensa gatan. Situationen var dock så allvarsam att militärhjälp rekvirerades, och från det i staden stationerade regementet sändes ett kompani i full stridsrustning.

Senare ägde en ny våldsam sammanstötning rum mellan massan och ett tiotal poliser. Dessa överöstes med ett stenregn, och massans hållning var så hotande, att polisen måste draga revolverarna. Inför detta hot vek folkmassan tillbaka.

Sv. Pr.

Katastrofal översvämning i Polen, Litauen och Lettland. På lördagen började vattnet i floden Njemen igen att stiga. En stor del av staden står under vatten; flera hus ha bortförts av strömmen. Vattenståndet i Njemen är 5,5 m över det normala.

I Vilnodistriktet fortfar vattnet att stiga. I staden Disna står ett flertal hus ända till taken i vattnet.

Från Riga meddelas, att vattnet i Dynafloden fortfar att stiga. Översvämningen räcker ända från ryska gränsen till Dynaburg. Invånarna i dessa trakter fly. Köpingen Griva, som ligger mittemot Dynaburg på flodens andra strand står fullkomligt under vattnet. Även Dynaburg är starkt hotat. Skyddsdammen har på flera ställen brustit eller släpper igenom vatten trots att flera hundra soldater ständigt äro i arbete för att förstärka dammarna med sandsäckar. Vid rysk-lettiska gränsen står vattnet i Dynafloden 11 meter över normalen. Enlig meddelande torde vattenståndet på andra sidan gränsen vara 14 meter över normalen. Under sådana förhållande är det tydligt, att översvämningen ödelägger bygden och även städerna.

Olycksår för brittiska armeanflyget.

Under loppet av fyra månader ha 19 flygolyckor ägt rum inom brittiska luftstridskrafterna, varvid sammanlagt 39 flygare ljutit döden.

Alexander II staty i Helsingfors universitet fördärvad. Natten till senaste lödag begicks ett nidingsdåd gentemot Alexander II staty i Helsingfors universitet. Statyn brev översprutad med en starkt frätande syra, som förstört statyns yta. Man antar att dådet begåtts av studenter.

Hindenburg president på livstid? Tyska folkpartiet har för avsikt att framlägga ett lagförslag, enligt vilket Hindenburgs presidentmandat skulle förlängas till hans död. Man betvivlar dock, att den äldre mannen skulle gå in på ett sådant förslag.

Bombattentat i järvägsstationen i Warschau. Natten till den 27 ds. kastade terroristerna ett par bomber in i stationens väntsal, varvid en lokförare dödades. Bombarna slungades in genom ett fönster och åstadkommo stor skada å hyggan. Lyckligtvis funnos inga resande i vänt-

salen, när attentatet ägde rum. Gärningsmännen ha ännu ej gripits.

I samband med 1-majdemonstrationerna ämnar polisen i Warschau vidtaga vidlyftiga försiktighetsåtgärder, t. o. m. pansarautobiler hållas i beredskap.

Düsseldorfmördaren dömdes till döden nio gånger och dessutom till 15 års straffarbete. Enligt förkljudande skall exekutionen ske med giljotin. Kürten har blivit en from man i fängelset, avstår från rätten att överklaga den fällda domen och fordrar att den skall gå i verkställighet.

Bönderna i Ukraina göra uppror. Enligt vad de tyska tidningarna erfarit från Moskva ha under de senaste dagarna från Krim och Ukraina anlant till Moskva en transport av sårade rödgardister och untkommunister. De sårade berättar, att flera städer kringslutits av upproriska, beväpnade bönder.

Efterspel till Oberonolyckan.

T. f. sjöfartsinspektören W. A. Söderman har till stadsfiskalsämbetet i Helsingfors inlämnat en skrivelse, i vilken påyrkas åtals väckande mot befälhavarna å ångfartygen „Oberon“ och „Arcturus“, kaptenerna Eric och Ossi Hjelt för brott mot sjöfartsreglerna.

Denna åtgärd från t. f. sjöfartsinspektörens sida har föregåtts av en ingående undersökning av vilken det framgån, att kaptenerna Hjelt vid Oberonolyckan icke iakttagit alla de bestämmelser, som bort följas för undvikande av en sammanstötning.

Spanien avstår ej från Marocko.

Rykten ha på senaste tid varit i omlopp om att vissa vänsterbetonade spanska politiker gärna skulle se Spanien lämna från sig Marocko, och med anledning därav har på måndagen en representant för Havas haft ett samtal med utrikesminister Lerroux. Utrikesminister förklarade att något sådant aldrig komme att ske, så länge han själv hade utrikesministeriets ledning av hand.

Marseljäsen Spaniens nationalhymn. Ministerpresident Zamora har efter en dags uppehåll i Barcelona återvänt till Madrid.

Vid alla festligheter, som anordnas i samband med Zamoras besök, spelades Marseljäsen, vilken för närvarande betraktas som nationalhymn i Spanien.

Det ekonomiska nödläget i Australien. Finansministern i förbundsregeringen har meddelat, att man nu fattat definitivt beslut om att emittera inrikeslån på 12 milj. pund, varav hälften skall användas som hjälp åt de australiska spannmålsproducenterna och återstoden till att skapa arbetstillfällen i samtliga australiska stater.

Till skogsarbetena i norra Ryssland. I söndags passerades Finland åter av en grupp skandinaviska kommunister på väg till skogsarbetena i norra Ryssland. Denna gång bestod gruppen av 38 norrmän och 6 svenskar. Männena uppges hava kontrakt för ett par års tid. Tidigare ha omkring 140 skandinaver begivit sig till de ryska skogsarbetena. Vid ankomsten till Åbo berövades männena sina kommunistiska emblem, röda rosetter.

Skräl Leninstaty. Sovjettidningarna meddela, att den stora Leninstatyn invid finländska järnvägsstationen i Petersburg håller på att förstöras. I statyn, som är gjord av brons, ha bildats talrika sprickor och hål, vilka under atmosfärisk påverkan alltmera tilltaga i omfång. Åtgärder för statyns räddande måste skyndsamt företagas.

Fabrikschef åtalas för dödsdimman i Belgien. Generaldirektören för en av de största kemiska fabriker i Maasdaalen, Chauffart, har enligt ett Berlintelegram till G. P. häktats i samband med dimkatastrofen vid Liège. Sedan det utrönts, att den giftiga dimbildningen delvis berodde på röken från fabriker, anklagas nu Chauffart för att icke ha visat tillräcklig försiktighet. Han kommer att åtalas för dråp.

Bemannade raketer ut i rymden. Från Berlin telegraferas till B. T.: Ingenjör Tilling, vilken under den sista veckan utfört en mängd vällyckade försök med raketer, har nu för avsikt att sända en del bemannade raketer ut i rymden. Han har erhållit en större penningssumma för finansieringen av sina försök och är snart färdig med en 12 meter lång raket. Tilling säger, att raket, som skall taga två man med skall kunna göra en tur ut i rymden på 5.000 meter och att den skall återvända tillbaka med de två männena oskadade.

Novaja Semlja-expeditionen i nöd. Isbrytaren Malygin skall avgå från Murmansk för att undsätta den sovjetryska expeditionen vid Novaja Semlja. I händelse av gynnsamma väderleksförhållanden väntas den kunna fillryggalägga färden på två dygn.

Färre isberg i Atlanten denna vår. På grund av att luftrycket över Nordatlanten under den

gångna vintern varit högre än normalt, kommer isbergsfaran i de av Atlant-trafiken berörda farvattnen att i år bli mindre än vanligt. Med anledning av under de senaste 47 åren gjorda observationerna beräknar Förenta staternas kustbevakning att antalet isberg i farvattnen utanför Newfoundland denna sommar kan beräknas till 310. Största antalet isberg som under senaste tid fö-

rekommit i Nordatlanten observerades 1929, då 1,300 räknades. Det farliga området hålles under noggrann uppsikt av International Ice Patrols bevakningsfartyg, som pr radio varsko sjöfarten om isbergens läge.

Kyrkliga meddelanden.

Gudstjänst 4: de sönd efter påsk, den 3 maj, kl. 11 f. m.

Teol. stud. *Hj. Pöhl.*

Christine Schulz,

född Stavas,
avled av en svår och häftig sjukdom.

Född den 24 maj 1858,
död den 23 april 1931.

Sörjd och saknad av de egna.

Betald annonsplats

Vid besök i Norrtälje rekommenderas

Stadshotellet

Innehavare Direktör B. O. Lagermark
Musik under sommarmånaderna.

PEHR NILSSON

Byggnadsentreprenör, Stockholm
Husbyggnader — Reparationer

Tel. 6803 Eriksbergsgatan 16 Tel. Norr 6803
Nybyggnaden, Svevägen 77 Tel. Vasa14577.

KOM

Ny följd

**Ungdoms- och Väckelse-
sänger. Nu utkommen!**

Samlingen omfattar 100
sånger

Pris:

Musiken inb. i klotband 5 kr.

Texten häftad . . . 35 öre

Rekvireras från.

Evangeliska Fosterlands-
Stiftelsens

Bokförlag

Box 3048, Stockholm 3.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget EESTILLOYD

grundat år 1919

Reval, Långgatan (Pikk) 11. Tel. 428-94 & 430-08

LIV-,

BRAND-,

OLYCKSFALLS-,

INBROTTS-,

GLAS- &

TRANSPORTFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna överstiga

två miljoner Kronor

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

Försäkra Edert liv och Eder

egendom medan tid är!

Reserverad annonsplats

HOLMBLOMS

KAPOR, DRÄKTER

NORRMALMSTORG

Tel. N. 561 STOCKHOLM Rikst. 9255

„Besök Borås“

Min käre make, vår far och farfar

Hans Söderblom

avled den 14 april 1931, djupt sörjd av

maka, barn och
barnbarn.

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin
Ekorre, Hare och Kanin upp-
köpas till allra högsta pris-

ligen åro för egen fabrikation. Prislsta sändemot porto.

FOUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Byggnadsfirman ANDERS DIÖS

Tunagatan 4, Upsala

Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadsp. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf
Väderkvarnen 1899.

Restaurant Runan

Sundsvalls popu-
lära restaurant

HEMTREVLIGFESTVÄNING
Förträfflig mat. Billigaste priser

STADSHOTELLET HEDEMORA

Rekomenderas. Modernt

Hotell & Restaurang.

Fullständiga rättigheter Tel. Namnanrop

RESTAURANT DAMBERG

MATSALEN I TR. STOCKHOLM. REKOMMEN-
DERAS

Beställningar av bord N. 12911. N. 6285.

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik
Göteborg med alla mellanliggande svenska
hamnar till KARLSKRONA—DANZIG—LIBAU
—RIGA—REVAL—HÄLSINGFORS.

Jönköpings stads och läns sparbank

Stiftad 1831.

Huvudkontor i JÖNKÖPING. Avdelningskontor
Jönköping, Huskvarna, Norrahammar, Små-
lands Taberg.

„Besök Katrineholm“

Reserverad annonsplats

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
S. Karja 7.